

De Alliantie Markermeerdijken versterkt ruim 33 kilometer Markermeerdijken tussen Hoorn en Amsterdam. De dijken beschermen ruim 1,2 miljoen Noord-Hollanders tegen het water.

Nieuwsbrief Versterking Markermeerdijken

De uitvoering van de dijkversterking is nu twee jaar onderweg. Lopend over de Markermeerdijk vind ik het verbaazingwekkend om te zien hoeveel werk er in die tijd al is verzet.

Ik besef dat een project van dergelijke omvang niet ongemerkt aan de omgeving voorbij gaat. Natuurlijk proberen we aan de landzijde zoveel mogelijk rekening te houden met omwonenden, maar de beste oplossing om hinder te voorkomen is toch echt werken vanaf het water. Ik ben dan ook heel blij dat we ervoor gekozen hebben om de dijk op deze manier te versterken. De loswallen en werkbanen die hiervoor nodig zijn worden inmiddels volop gebruikt.

In de verschillende modules tussen Hoorn en Amsterdam wisselen periodes van activiteit – zand aanbrengen,

voorbelasten, dijk deels afgraven – en rust elkaar af. In Uitdam zijn we onlangs begonnen met het aanbrengen van damwanden in de dijk. Monitoring is hierbij heel belangrijk, zoals u verderop in deze nieuwsbrief kunt lezen.

Stiekem kijk ik alvast uit naar het nieuwe jaar, want 2022 wordt een jaar waarin we de eerste module (1, Hoorn Binnenstad) gaan opleveren. Het eerste stuk van de Markermeerdijken waarvan we straks kunnen zeggen: dit is veilig!

Houd u onze website en nieuwsbrieven in de gaten, zodat u niets van de voortgang van dit mooie project hoeft te missen. Bezoek ook eens onze EXPO in Katwoude. Of neem, veilig vanachter een hek, een kijkje op de dijk.

Anita Willig-Kos,
Lid alliantie managementteam

Meer weten over het project? Kijk op markermeerdijken.nl voor het laatste nieuws en abonneer u op onze digitale nieuwsbrief.

Projectupdate: ruim 22 kilometer 'buitendijks' opgespoten

De Alliantie Markermeerdijken maakt 33 kilometer dijk tussen Hoorn en Amsterdam weer veilig. Twee jaar na de start van de werkzaamheden is op tweede derde deel van het traject al 'buitendijks gebied' opgespoten: ruim 22 kilometer aan werkbanen, loswallen en uiteraard de oeverdijk bij Hoorn.

De werkbanen en loswallen zijn nodig om ruim negentig procent van de dijkversterking over het water te kunnen aanvoeren, om zo de omgeving te ontzien. Voor het opspuiten van het buitendijkse werkgebied en (binnen- en

buitendijkse) voorbelasting gebruikten we bijna 6,5 miljoen kuub zand. Dat is het totaal van ongeveer 10.000 zandschepen! En we zijn nog lang niet klaar.

Volendam

In 2022 en 2023 gaan we ook in Edam, Volendam, Katwoude en ten noorden van Uitdam van start om de dijk weer veilig te maken. In andere modules – zoals Hoorn Binnenstad (module 1), Strand Hoorn (2) en Grote Waal en De Hulk (3), hopen we in deze periode juist het sein 'dijk veilig' te kunnen geven. In Uitdam Dorp (module 14)

starten we begin 2022 met het plaatsen van damwanden in de dijk direct achter de woningen. Hoe dit in zijn werk gaat, leest u verderop in deze nieuwsbrief.

Vanuit de lucht

Vanaf de dijk en op het water kun je het 'nieuwe land' al goed zien liggen, maar een goed beeld van de omvang van het werk krijg je pas vanuit de lucht. Om die reden laten wij periodiek dronebeelden maken, die we laten zien in onze digitale nieuwsbrief. Benieuwd naar deze beelden? Ga naar markermeerdijken.nl en abonneer je gratis op deze nieuwsbrief.

Eindelijk weer 'fysieke' bijeenkomst in Warder

De Alliantie vindt het belangrijk om voor en tijdens de uitvoering nauw in contact te blijven met de omgeving, om bewoners en ondernemers goed in te lichten over de werkzaamheden die voor hun deur (gaan) plaatsvinden. Nu de coronamaatregelen soepeler worden, proberen wij ook de 'fysieke' bewonersbijeenkomsten weer op te pakken. Op 12 oktober waren wij te gast bij de Dorpsraad Warder om een presentatie te verzorgen over de

dijkversterking. De uitnodiging van de Dorpsraad stond al sinds het voorjaar van 2020, maar vanwege corona kon deze nu pas worden ingevuld. In een goed gevulde zaal van De Oude School gaven omgevingsmanagers Herman van den Brink en Renie Ralduin en Alliantie-manager Reijer Baas een toelichting over de stand van zaken van de werkzaamheden bij Warder. Overal langs de dijk wordt gewerkt, waarbij in de

komende periode vooral 'binnendijkse' werkzaamheden plaatsvinden. De aanwezigen vroegen ons aandacht te besteden aan de hinder van het bouwverkeer door Warder en het parkeren bij Zwembad Warder. De Alliantie gaat hier mee aan de slag om de hinder zoveel mogelijk te beperken. De voorzitter van de Dorpsraad bedankte ons voor de presentatie en hij kreeg bijval met applaus van de aanwezigen.

De dijk is van ons allemaal: Rob Cerneüs

Op zondag 31 oktober was de onthulling van het bronzen beeld 'Veenus' van kunstenaar Rob Cerneüs, op de Markermeerdijk in Etersheim.

De kunstenaar uit Warder (links op de foto) maakte het beeld voor de bewoners van de Polder Zeevang, als een ode aan het omliggende landschap. Het staat symbool voor de (historische) verbinding

tussen de bewoners van het ingepolde land, de dijk en het Markermeer.

Relatie met water

De inspiratie voor het beeld komt voort uit de verbondenheid van de kunstenaar

met het landschap, de dijk en de mythologie. "Veenus symboliseert onze eeuwenlange natuurlijke relatie met het water", vertelt Rob. "Het schenkt ons leven en is tegelijkertijd een bedreiging voor ons bestaan. Vanuit deze gedachte is dit beeld ontstaan dat recht doet aan de beleving van de dijk en ons leven met het water. Het realistisch frêle meisjesfiguur met stevige groene laarzen aan haar voeten geeft de gestolde emotie weer van onze bewoners die enerzijds krachtig zijn en anderzijds kwetsbaar door hun uit water gevormde leefomgeving."

Betekenis

"De naam Veenus verwijst naar onze eigen bodem; het veen dat in de grond zit", vervolgt Rob. "Maar ook naar de Romeinse Venus of de Griekse Aphrodite, wat betekent de uit schuim geborene, zoals ook ons land is ontstaan uit de zee. Zij is behalve de godin van de liefde ook de godin van de kalme, rustige zee. Zij weet Poseidon, als deze stormen wil verwekken, tot bedaren te brengen en verschaft de zeelieden een behouden vaart en leidt hen naar een veilige haven."

Samenwerking

Het beeld is tot stand gekomen door samenwerking van gemeente Edam-Volendam, de dorpsraden en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en mede mogelijk gemaakt door de Alliantie Markermeerdijken.

Dijkplaatsen op bijzondere locaties

Dijkplaatsen zijn bijzondere locaties langs de dijk waar bezoekers de historie van de dijk kunnen beleven. Juist omdat er met de dijkversterking wordt ingegrepen in de historische dijk, is het belangrijk om het verhaal van de dijk te vertellen. In totaal komen er vijf dijkplaatsen op bijzondere locaties.

Bijzonder beleven in polder Zeevang

De bestuurders van het hoogheemraadschap en de provincie hebben hun eerdere besluit over de locaties voor de dijkplaatsen in Zeevang heroverwogen. Zij kiezen nu voor de verhaallijn 'bijzonder beleven' op de locaties zoals opgenomen in het Projectplan Waterwet. Hiermee wordt het

verhaal verteld van het beleven van de dijk en het landschap – van overzicht tot detail.

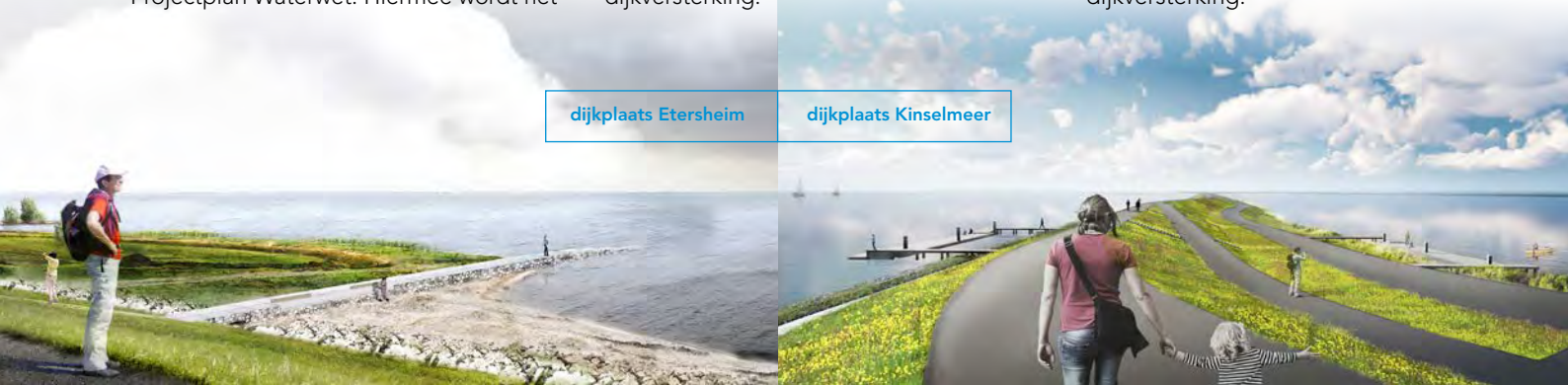
De provincie en de Alliantie gaan in gesprek met de bewoners over het verder uitwerken van de schetsontwerpen van verhaallijn 'bijzonder beleven'.

Dijkplaats Kinselmeer – Uitdammerdijk

Het schetsontwerp van de dijkplaats Kinselmeer is vorig jaar besproken met onder andere campingeigenaren uit de buurt, de gemeente en andere betrokkenen. Het ontwerp is daarna verder uitgewerkt en afgerond. De dijkplaats wordt gerealiseerd na afronding van de dijkversterking.

Ontwerprichting dijkplaats Etersheim definitief

Begin 2021 hebben bewoners hun ideeën ingebracht voor het ontwerp van dijkplaats Etersheim. Naar aanleiding daarvan hebben de provincie en de Alliantie samen met een drietal bewoners het ontwerp verder uitgewerkt. Het doel hiervan was om samen tot een breed gedragen ontwerp te komen, zoveel mogelijk passend in de omgeving. Alle reacties, ideeën en denkrichtingen hebben bijgedragen aan het ontwerp dat er nu ligt. Het aanleggen van de dijkplaatsen laat nog even op zich wachten en sluit aan bij de dijkversterking.

Drukken van damwanden bijna geruisloos

Afgelopen september drukten wij de eerste damwanden in de dijk bij Uitdam. Een mijlpaal! Het was een bewuste keuze om te beginnen op een plek die zich niet direct achter de huizen bevindt. "In deze bouwfase monitoren we de werkzaamheden nauwkeurig", zegt Rinse van den Ouweelen, omgevingsmanager van de Alliantie.

"Dat is van belang, want in het dorp Uitdam staan huizen direct aan de teen van de dijk. Er zijn vier verschillende varianten van het inbrengen van de damwanden: trillen, drukken met natrillen, drukken, en drukken met heiframe. De resultaten worden geanalyseerd, zodat we straks zo soepel mogelijk aan het werk kunnen."

De damwand is zo'n 16 meter lang en wordt bij het drukken door een hijskraan gehesen in een 'silent piler'. Een technisch hoogstandje die de damwanden exact op de juiste locatie in de kruin van dijk drukt. Elk geplaatste damwand wordt uitvoerig gemonitord. "Wanneer er teveel trillingen worden gemeten, dan testen we nu alvast hoe we dat kunnen verminderen voor de volgende fase. Bijvoorbeeld door de damwand langzamer te drukken. Onze ambitie is om zo min mogelijk geluids- en trillingsoverlast te geven."

Voor bewoners van Uitdam breekt in januari een spannende periode aan. Dan starten wij met het aanbrengen van damwanden direct achter hun huizen. Het plaatsen van de 500 meter damwand duurt tot rond de zomer. Een miljoen kilo staal is dan in de dijk geplaatst. De dijkversterking volgt de huidige ligging van de dijk en behoudt hiermee de cultuurhistorische en landschappelijke waarde van dit bijzondere dijkdorp.

Kapitein van het Markermeer duikt in het verleden

De Kapitein van het Markermeer duikt in zijn nieuwste film 'Met de kennis van toen' in het rijke verleden van de Markermeerdijken.

De eeuwenoude Markermeerdijken lijken haast onaantastbaar. Toch zijn deze dijken in het verleden ook al meerdere keren verlegd en versterkt. De Kapitein van het Markermeer is nieuwsgierig naar wat de dijken allemaal al hebben meegemaakt. En of we daar nog iets van terug kunnen vinden, op het land of in het water. In aflevering 3 van de serie Buitendijks bezoekt hij samen met historicus Diederik Aten een van de oudste stukken dijk van Nederland: de Westfriese Omringdijk. En hij krijgt archeoloog Jan-Willem Oudhof aan boord, inclusief schatkist.

Volg de kapitein

Wil jij 'Met de kennis van toen' ook zien? Volg dan de kapitein op Facebook en Instagram via @dekapiteinontdekt, bezoek de website kapiteinvanhetmarkermeer.nl of ga naar het youtubekanaal van de Kapitein van het Markermeer.

Bekende dijkbewoner

Steeds meer bewoners, recreanten en andere belangstellenden weten de social media-kanalen van de kapitein te vinden. Met ruim 1.700 volgers op Facebook en ruim 900 op Instagram is de Kapitein van het Markermeer inmiddels een bekende dijkbewoner!

markermeerdijken.nl

Onze projectwebsite is vernieuwd. Hier vind je het laatste nieuws, een actueel overzicht van de werkzaamheden en veel informatie over bijvoorbeeld de verschillende modules en de gekozen versterkingsoplossingen. Op de website zijn ook foto's, video's en digitale nieuwsbrieven te vinden. Neem gerust een kijkje op onze website.

Informatieborden langs de dijk

De versterking van de Markermeerdijken is al bijna twee jaar in volle gang. Op diverse punten langs de dijk kun je de werkzaamheden op veilige afstand goed volgen en veel bewoners en recreanten doen dit ook. Wij vinden het belangrijk om alle belangstellenden goed te informeren over ons project en de verschillende werkzaamheden. Vandaar dat je sinds kort op bijzondere uitkijkpunten informatieborden kunt vinden, één per deelgebied (het dijktraject tussen Hoorn en Amsterdam is verdeeld in drie deelgebieden, Noord, Midden en Zuid). Op deze borden vind je algemene informatie over de versterking van de Markermeerdijken, specifieke informatie over de wijze van uitvoeren in het betreffende deelgebied en leuke weetjes over de oeverdijk (deelgebied Noord), archeologie (Midden) en ecologie (Zuid).

Behalve interessante informatie staan op de borden fraaie foto's, impressies, kaarten van het werkgebied, de verschillende versterkingsmethoden en een QR-code, die je kunt scannen met je telefoon. De code leidt je naar een pagina op onze website met diverse informatieve filmpjes over de dijkversterking. Op deze manier leer je van alles over de versterking van de Markermeerdijken, terwijl je de werkzaamheden van dichtbij kunt bekijken.

De eerste twee informatieborden staan op de Galgenbocht in Hoorn en op de dijk ter hoogte van het gemaal in Warder. Deze laatste plek kun je met een trap bereiken. Zodra ook in deelgebied Zuid een uitkijkpunt is gecreëerd – net buiten Uitdam – plaatsen we ook daar een bord. De informatiepanelen staan op stevige houten palen en zijn dus hartstikke duurzaam. Neem er gerust eens een kijkje tijdens een wandeling of fietstocht langs de mooie Markermeerdijken.

Een wandeling of fietstocht langs de dijk tussen Hoorn en Amsterdam is áltijd leuk. Voor wie van deze activiteit nét even iets extra's wil maken, is de podcast 'Kijk Luister Dijk' een absolute aanrader. In de verhalenserie, te beluisteren via je telefoon, neemt de eigenzinnige dijk je mee in zijn wereld, via 14 bijzondere plekken langs het Markermeer. Meer info op kijkluisterdijk.nl

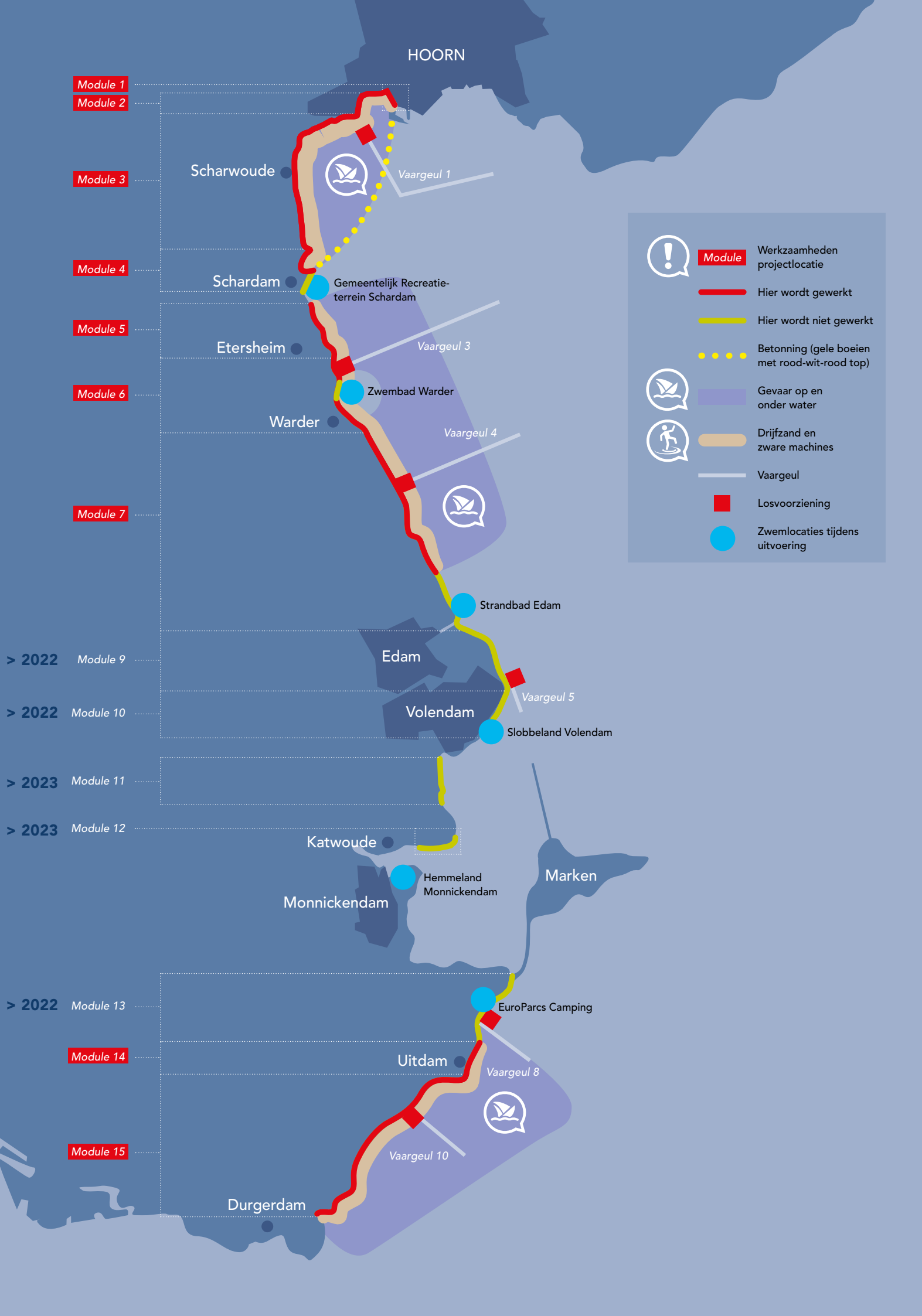
Je hoeft je niet meer van tevoren aan te melden en kunt vrijblijvend binnenlopen. Wel is het belangrijk om bij binnenkomst je handen te wassen. Heb je (verkoedheids) klachten, blij dan thuis.

Expo weer geopend voor publiek

Vanwege de coronamaatregelen was onze EXPO Dijk in Uitvoering lange tijd gesloten voor publiek, maar sinds 1 juli 2021 zijn bezoekers weer welkom. De EXPO is gevestigd in ons projectkantoor aan de Hoogedijk 1D in Katwoude en te bezoeken van maandag t/m donderdag van 9.00-17.00 uur.

Dijk in Uitvoering

Wat komt er kijken bij een dijkversterking? Welke belangen spelen een rol? Hoe bouw je een dijk op slappe grond? Op deze en nog veel meer vragen geeft de EXPO Dijk in Uitvoering antwoord. In de EXPO kun je tevens een virtuele ballonvaart maken over de 33 kilometer te versterken dijken van Hoorn tot Amsterdam.

HOORN

Module 1

Module 2

Module 3

Scharwoude

Vaargeul 1

Module 4

Schardam

Gemeentelijk Recreatie-
terrein Schardam

Module 5

Etersheim

Vaargeul 3

Module 6

Warder

Zwembad Wardeer

Vaargeul 4

Module 7

Strandbad Edam

Edam

Volendam

Vaargeul 5

Slobbeland Volendam

Module 9

Module 10

Module 11

Module 12

Katwoude

Hemmeland
Monnickendam

Monnickendam

Marken

Module 13

EuroParcs Camping

Module 14

Uitdam

Vaargeul 8

Module 15

Vaargeul 10

Durgerdam

Module

Werkzaamheden
projectlocatie

Hier wordt gewerkt

Hier wordt niet gewerkt

Betonning (gele boeien
met rood-wit-rood top)

Gevaar op en
onder water

Drijfzand en
zware machines

Vaargeul

Losvoorziening

Zwemlocaties tijdens
uitvoering

> 2022

> 2022

> 2023

> 2023

> 2022

Terug in de tijd

Op zoek naar fossielen op de Oeverdijk

Het zand dat de Alliantie gebruikt om de Markermeerdijken weer veilig en toekomstbestendig te maken, is vele tienduizenden jaren oud. De prehistorische korrels, afkomstig uit diepe winputten nabij de Marker Wadden, zijn een goudmijn voor Frans Roesch. Hij struint, met onze toestemming, het buitendijkse werkgebied af op zoek naar fossielen. "Het IJsselmeergebied was een hotspot voor Neanderthalers."

Voor de inwoner van Almere is de zoektocht naar eeuwenoude gebruiksvoorwerpen en resten van lang uitgestorven dieren een uit de hand gelopen hobby. "Ik liep 25 jaar geleden met mijn vrouw over een pas opgespoten zandvlakte in

Almere. Mijn vrouw zag iets liggen. Het bleek een gewei van een prehistorisch hert. Dat was het begin van mijn passie. Zoveel geluk heb ik overigens niet altijd. Soms loop je urenlang te struinen en vind je niks. Je moet eindeloos veel geduld hebben."

Mamoetsteppe

De gepensioneerde onderwijskundige is regelmatig op bouwplaatsen rondom het Marker- en IJsselmeergebied te vinden: van Almere tot IJburg, van de Houtribdijk tot de Oeverdijk. "Het zand komt uit winputten van 25 tot 50 meter diep. Soms is het 30.000, maar soms ook wel 120.000 jaar oud. Ooit was dit gebied een mammoetsteppe, liepen er bosolifanten, bosneushoorns en hyena's. Regelmatig vind

je beenderen, kiezen of versteende keutels van deze dieren terug in het zand. Maar ook vuursteen, bewerkt door Neanderthalers."

Gewapend met een simpel tuinharkje wandelt Frans over de oeverdijk bij Hoorn. Met gebogen hoofd, constant turend naar het pas opgespoten zand. Af en toe vindt hij wat. "Kijk, dit is bewerkt vuursteen. Je kunt dat zien aan de weggeslagen stukjes. Neanderthalers gebruikten dit als vuistbijl, of om mee te snijden of te schrapen."

Emien

Soms vertellen de allerkleinste vondsten iets over de herkomst van het zand. Op de oeverdijk vindt hij een slakje, dat leefde in het 'Emien', een warme periode tussen de laatste twee ijstijden in. "Dan weet je dus dat dit zand tussen de 130.000 en 105.000 jaar oud is. En dan weet je ook welke fossielen je in dat zand zou kunnen aantreffen."

Frans vertelt dat de uitvoerders van de Alliantie regelmatig botresten vinden in de spuitmonden. Zij zijn zich bewust van de historische waarde van deze fossielen en delen ze met de amateur-paleontoloog. Blijft de vraag wat hij doet met zijn vondsten. "Ik overleg regelmatig met professionals. Dan bespreken we onze vondsten. Ik heb veel fossielen thuis opgeslagen, maar exposeer ze ook, zoals in maart in museum Batavialand in Lelystad."

Resultaten onderzoek bewoners 2021

Ruim 3500 bewoners en ondernemers in het gebied rondom de Markermeerdijken zijn in mei 2021 met een huis-aan-huis uitnodiging gevraagd om mee te doen aan ons onderzoek over de dijkversterking. De vragen gingen over hoe ze de dijkversterking ervaren, welke informatie mensen graag van ons ontvangen, of dit voldoende is en op welke manier ze dit graag ontvangen. Daarnaast wilden we weten of bewoners overlast ervaren van de werkzaamheden en hoe het contact verloopt met de Alliantie.

Resultaten

Wij zien de resultaten als signalen vanuit de omgeving. Hoewel niet alle benaderde mensen gereageerd hebben, vormen de resultaten een indicatie van wat er onder bewoners leeft.

Uit het onderzoek 2021 blijkt dat tussen de 70% en 90% van de bewoners neutraal tot positief is over de dijkversterking. De meeste mensen (88%) vinden dat ze redelijk tot (heel) goed zijn geïnformeerd en de favoriete communicatiekanalen zijn de maandelijkse digitale nieuwsbrief, de website markermeerdijken.nl en de regionale kranten/media.

Weinig overlast

Op de meeste plekken langs de dijk werken we inmiddels. Toch ervaart meer dan driekwart van de mensen weinig of geen overlast. Bij mensen die wel hinder of overlast ervaren, veroorzaakt door geluid of tijdelijk geen gebruik maken van strandje, steiger en zwemwater.

Aan de slag!

We hebben duidelijke en heldere verbeterpunten meegekregen, waarmee we aan de slag gaan. Kijk op markermeerdijken.nl/onderzoek voor meer informatie over dit en andere onderzoeken.

COLOFON

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Alliantie Markermeerdijken en verschijnt twee keer per jaar.

Correspondentieadres:
Postbus 89
1140 AB Monnickendam

Bezoekadres:
Hoogedijk 1D
1145 PM Katwoude

www.markermeerdijken.nl
contact@markermeerdijken.nl
0299-224510

Het projectkantoor en de EXPO zijn geopend van maandag t/m donderdag van 9.00 tot 17.00 uur.

Wil je de volgende keer ook je mening over de dijkversterking laten horen? Meld je dan aan voor het Dijkenpanel. Dat kan via onze website.